

Nåd vare med er och frid från Gud, vår Far, och Herren Jesus Kristus!

Temat i dag är *självpövning* och vår predikotext är episteltexten från Rom 7:14–25.

14 Vi vet att lagen är andlig. Men själv är jag köttslig, såld till slav under synden. 15 Jag kan inte fatta att jag gör som jag gör. Det jag vill, det gör jag inte, men det jag hatar, det gör jag. 16 Och om jag nu gör det jag inte vill, då erkänner jag att lagen är god.

17 Men då är det inte längre jag som gör det, utan synden som bor i mig. 18 Jag vet att det inte bor något gott i mig, det vill säga i mitt kött. Viljan finns hos mig, men inte förmågan att göra det goda. 19 Det goda som jag vill gör jag inte, men det onda som jag inte vill, det gör jag. 20 Men om jag gör det jag inte vill, då är det inte längre jag som gör det utan synden som bor i mig.

21 Jag finner alltså den lagen för mig som vill göra det goda: att det onda finns hos mig. 22 I min inre människa gläder jag mig över Guds lag, 23 men i mina lemningar ser jag en annan lag som kämpar mot lagen i mitt sinne och gör mig till fånge under syndens lag i min kropp.

24 Jag arma människa! Vem ska rädda mig från denna dödens kropp? 25 Gud vare tack, genom Jesus Kristus, vår Herre! Alltså tjänar jag själv med mitt sinne Guds lag, men med köttet tjänar jag syndens lag.

Herre, helga oss i sanningen. Ditt ord är sanning. Amen.

Texten är ett uttryck för en kamp. Det som Paulus skriver kan kännas rörigt. Vem talar han om? Ibland skriver han jag, andra gånger att det inte längre är jag som är subjekt. Han verkar vara styrd av någon annan än sin egen vilja:

Det jag vill, det gör jag inte. Det jag hatar, det gör jag.

Det goda som jag vill gör jag inte, men det onda som jag inte vill, det gör jag.

En del teologer försöker komma ur det här problemet med att säga att Paulus talar om sig

själv sådan han var innan han blev gripen av Jesus. Jag ska säga direkt att vi inte har någon orsak att tänka så utifrån texten. För den här erfarenheten har många kristna. Vi brukar kalla det anfäktelse. Det är en troskamp.

Vi ska försöka få ljus över den här troskampen genom att också läsa andra bibelord, enligt den gamla goda regeln att låta Skrift förklara Skrift.

Hur kan Paulus skriva att han gör det onda? Är han inte kristen? En kristen ska ju inte befatta sig med det onda. Säger inte Johannes i sitt första brev att en kristen inte ägnar sig åt synd?

Köttet – den gamla människan

Vi ska börja med orden: *Men själv är jag köttslig.*

Det är främst det här som gör att många menar att Paulus måste tänka på sig själv i den situation han var innan han blev omvänd och född på nytt. Han bekänner ju (1 Tim 1:13):

Jag som förr var en hädare, förföljare och våldsmän.

Visst var han en stor syndare, som förföljde Guds församling och godkände att man stenade Stefanus, Kristi vittne. Men när han sedan berättar om vad Jesus har uträttat bekänner han att han är *den störste* bland syndare. Han skriver inte att han var den störste, och att han nu har lagt bort allt vad synd heter. Nej, han är fortfarande syndare.

Paulus är medveten om att han också som Jesu sändebud fortfarande har synd i sig. Det är det som också Johannes vittnar om i samma brev där han skriver att en kristen inte ägnar sig åt synd (1 Joh 1:8):

Om vi säger att vi inte har synd, bedrar vi oss själva och sanningen finns inte i oss.

Det här vittnar Paulus också om i Galaterbrevet där han riktar sig till kristna människor (Gal 5:24):

De som tillhör Kristus Jesus har korsfäst sitt kött med dess lidelser och begär.

Om det sägs om kristna att de har lidelser och begär betyder det att det finns syndiga lidelser

och begär hos dem. De här lidelserna är fiender till Jesus och ska korsfästas, så som han blev korsfäst. Men en kristen är inte fri från sådant.

I Rom 3:10ff citerar Paulus långa avsnitt från Psaltaren och Jesaja som visar att alla människor står under Guds dom för syndens skull:

Ingen rättfärdig finns, inte en enda. Ingen finns som förstår, ingen som söker Gud. Alla har avfallit, alla är fördärvade. Ingen finns som gör det goda, inte en enda. Deras strupe är en öppen grav, sina tungor använder de till svek. De har huggormsgift bakom sina läppar. Deras mun är full av förbannelse och bitterhet. Deras fötter är snabba till att spilla blod. Förödelse och elände råder på deras vägar, och fridens väg känner de inte. De har ingen gudsfuktan för ögonen.

Det här ger verkligen ingen god bild av människorna. Och lägg märke till: här är inte de kristna undantagna! Här används orden *ingen* och *alla*. Det här gäller alla.

Hur kan aposteln döma ut alla, också kristna, så här hårt? Skulle de inte känna fridens väg? Har de inte gudsfuktan för ögonen?

Här handlar det om det som är inlagt i människans natur sedan avlelsen. Det handlar om den gamla människan som är en del av vår natur. Vi brukar kalla det här tillståndet för arvsynd. Det måste också kung David erkänna, när han hade blivit överbevisad om sin synd med Batseba och hur han för att få henne utförde mord. Ps 51:7:

Ja, med skuld är jag född och med synd blev jag till i min moders liv.

Den här böjelsen, lusten att göra det onda, brukar vi kalla köttslighet. Det finns ingen människa, hur from och överlåten till Gud hon än är, som skulle vara fri från detta onda kött. Det är först när köttet läggs i graven som det dör. Vi måste erkänna det. Vi behöver därför dagens tema: självprovning, för att inte börja tro att vi är fria från köttslighet.

Det medel som Gud använder för att göra oss uppmärksamma på vår köttslighet är *lagen*.

Och om jag nu gör det jag inte vill, då erkänner jag att lagen är god.

Lagen är Guds goda medel för att göra oss uppmärksamma på att vi har den här onda böjelsen i vår natur. När vi erkänner att vi inte gör det som är rätt, det som Gud vill att vi ska göra, då ger vi lagen rätt. Då erkänner vi det som Paulus skriver i Rom 3:19–20:

Men vi vet att allt som lagen säger är riktat till dem som står under lagen, för att varje mun ska tystas och hela världen stå skyldig inför Gud. Ingen människa förklaras rättfärdig inför honom genom laggärningar. Vad som ges genom lagen är insikt om synd.

Var mun ska tystas. Ingen ska komma och säga att han är fri från synd. Ingen ska inbilla sig att han är fri från att drabbas av lidelser och begär. Sådant finns i vårt kött, i vår gamle Adam, som vi också brukar säga. Det drabbades också Paulus av, mitt i sin verksamhet som en gudabenådad apostel. Därför klagar han att han är fånge under syndens lag som han ser i sina lemmar. Den här insikten tvingar honom att utbrista:

Jag arma människa! Vem ska rädda mig från denna dödens kropp?

Vi måste erkänna att det är en verklig kamp. Och den kampen känner vi nog igen om vi har lärt oss känna Jesus. För det är först då som vi har en kamp. En som inte känner Jesus bryr sig inte om att köttet ansätter och frestar. Det är när vi vill tjäna Jesus som den onde sätter in sina angrepp: det blir tungt att läsa Bibeln, vi söker alla möjliga undanflykter för att inte behöva ägna oss åt bönen, vi väljer så gärna andra aktiviteter i stället för att söka oss till gudstjänsten.

Men den här kampen är inte hopplös. Det finns en som har vunnit seger:

Gud vare tack, genom Jesus Kristus, vår Herre!

Den inre människan

En kristen är inte utlämnad åt sig själv i den här kampen. Det finns räddning för den anfäktade. Den räddningen heter Jesus Kristus, vår Herre. Vi ska se hur han genomför den.

Huvudsaken är förstås det som skedde för 2000 år sedan, det som kulminerade på Gol-

gata kors och i Jesu uppståndelse. Då blev själva frälsningsverket fullbordat. Där skaffades vår syndaskuld bort, så att vi får sjunga: Det är färdigt och gjort vad du göra har bort! Men det får en koppling till oss personligen. Det sker genom det som Jesus undervisar Nikodemus om, Joh 3:5–6:

Den som inte blir född av vatten och Ande kan inte komma in i Guds rike. Det som är fött av köttet är kött, och det som är fött av Anden är ande.

Det som Jesus gjorde behöver tillämpas på oss var och en. När vi föddes av kött blev vi köttsliga. Det behöver ändras, vi behöver födas på nytt, födas av Anden. Hur det sker beskriver Paulus i Rom 6:3–5:

Eller vet ni inte att alla vi som är döpta till Kristus Jesus är döpta till hans död? Vi är begravda med honom genom dopet till döden för att leva det nya livet, liksom Kristus är uppväckt från de döda genom Faderns härlighet. För om vi är förenade med honom i en död som hans, ska vi också vara det i en uppståndelse som hans.

Paulus beskriver här dopets välsignelser för oss. När vi döptes fördes vi till gemenskap med Jesu död. Vi fördes genom tid och rum till korset på Golgata och vår gamla människa dog med honom på korset. När Jesus lades i graven lades vår gamla människa i graven med honom. När Jesus steg ut ur sin grav på påskdagens morgon uppstod också vi med honom till ett nytt liv, för genom dopet var vi med honom där.

Eftersom vi dog med Jesus i vårt dop har vi blivit fria från våra synder, för så säger Paulus i Rom 6:7:

Den som är död är förklarad fri från synden.

När vi uppstod till ett nytt liv föddes en ny människa. Paulus kallar den en inre människa. Den har lust till Guds lag. Den vill leva enligt Guds vilja.

Problemet är att denna inre människa inte är ensam. Den bor tillsammans med vår gamla människa. De ligger i strid med varandra. Men lägg märke till att när Paulus talar i jagform

taler han om den inre människan. Han identifierar sig inte med den gamla människan:

Men då är det inte längre jag som gör det, utan synden som bor i mig.

Och en gång till:

Men om jag gör det jag inte vill, då är det inte längre jag som gör det utan synden som bor i mig.

En del kristna menar att det ska gå att ta kål på den här fienden i vårt kött. Man ska kunna döda den gamla människan så att man inte längre syndar. Men det här är inte möjligt så länge vi lever i köttet, i den kropp vi har tills den läggs i graven. Men då ska vi bli befriade. Det är därför som den kroppsliga döden egentligen är en seger. Då är tiden förbi när Gamle Adam kan trakassera oss, då ska vi flytta till Jesus där det inte längre finns någon synd och ingen djävul.

Men så länge vi är här är det en ständig kamp. Det är om det här som Luther undervisar oss i katekesen, ett ställe som alla kristna behöver stava på varje dag. Han frågar i fjärde huvudstycket, om det heliga dopets sakrament:

Vad betyder dopet i vatten?

Det betyder att vår gamla människa ska dränkas genom daglig ånger och omvändelse och dödas med alla sina synder och onda begär, och att sedan en ny människa dagligen ska uppstå och leva rättfärdigt och heligt inför Gud i evighet.

Om vi nu jämför med det vi läste från Rom 6 ser vi ett klart samband: vi har blivit begravda med Kristus – vi ska dränka vår gamla människa, vi har uppstått med Kristus, och så ska vi vara förenade med honom i en uppståndelse som hans. Det som en gång har skett ska ske varje dag.

Det är därför som vårt dop är en så stor välsignelse. Den har fört oss till gemenskap med Jesus, så att vi genom det har fått del av alla de följder som hans död och uppståndelse gett. Som förenade med Jesus vill vi därför följa hans vilja när vår egen vilja, den köttsliga viljan, går tvärt emot hans vilja och bud. Som förenade med Jesus vill vi inte följa de onda begären, fast den gamla människan i oss vill göra det.

Därför sjunger vi i doppsalmen (finlands-svensk psalmbok 211):

*När jag frestas vill jag svara:
Jag är döpt i Jesu namn.
Honom vill jag trogen vara,
vill ej ryckas ur hans famn.
Han från synden ren mig tvagit
och mig till sin egen tagit,
honom jag, som han mig bjöd,
följa vill i liv och död.*

Det är verkligen underligt: Den gamla människan finns i oss och vill svara, när vi frestas av våra onda begärelser: jo, det där låter roligt, jag är med på det. Men den inre människan svarar: Nej, jag är döpt i Jesu namn. När Josef i Egypten frestades till otukt av Potifars hustru, som säkert var en högst konkret och svår frestelse för en ung man, svarade han:

*Hur skulle jag då kunna göra något så ont
och synda mot Gud?*

På samma sätt ska vi också, när frestelserna hotar att snärja oss, svara: Hur skulle jag, som är döpt att vara Jesu egen, kunna göra så mot min Herre och Frälsare?

En bra regel att minnas i anfäktelser och frestelser ger Paulus i Kol 3:17:

*Allt vad ni gör i ord eller handling, gör det i
Herren Jesu namn, och tacka Gud Fadern
genom honom.*

Fråga dig när du står inför ett val av handling: kan jag tacka Gud för det här? Då blir nog ett och annat tv-program osett och en och annan plats obesökt. Gläd dig i stället för att du får välsignelse av gemenskapen med Jesus! Den är långt mera värd än alla denna världens glädje.

Bön: Lovad vare du Gud, och välsignad i evighet, som med ditt ord tröstar, lär, förmanar och varnar oss. Låt din Helige Ande stadfästa Ordet i våra hjärtan, så att vi inte blir glömska hörare, utan dagligen växer till i tro, hopp, kärlek och tålamod intill änden, och blir saliga genom Jesus Kristus, vår Herre. Amen.